

MATERIAŁY JERZEGO LUBOWICKIEGO
(1898 – 1964)
(III – 158)

Jerzy Lubowicki urodził się 5 stycznia 1898 r w Warszawie jako syn Arnolda i Joanny z Kornackich. Początkowo uczęszczał do gimnazjum w Warszawie, następnie przeniósł się do Petersburga gdzie w 1917 r. uzyskał maturę.

Studiował w Szkole Nauk Politycznych w Warszawie, po ukończeniu której w roku 1920 podjął studia na Wydziale Prawno – Ekonomicznym Uniwersytetu Poznańskiego. Studia ukończył tamże w roku 1924, uzyskując tytuł magistra. W roku 1927 otrzymał stopień doktora na podstawie rozprawy pt. *Polityka podatkowa Polski*, a w roku 1946 J. Lubowicki uzyskał habilitację na podstawie pracy pt. *Podatki jako środek polityki gospodarczej*, na Uniwersytecie Warszawskim.

Pracę zawodową podjął w roku 1919 w Urzędzie Likwidacyjnym. Od roku 1928 pracował w Izbie Przemysłowo – Handlowej na stanowisku kierownika wydziału. W roku 1934 został dyrektorem Departamentu Podatków w Ministerstwie Skarbu.

Przez cały okres międzywojenny łączył pracę w Ministerstwie Skarbu z pracą naukową i dydaktyczną w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie.

W czasie okupacji pracował w Polskim Komitecie Samopomocy Społecznej i Radzie Głównej Opiekuńczej oraz w tajnym szkolnictwie.

W październiku 1945 r. rozpoczął pracę na Uniwersytecie Łódzkim, wkrótce potem podjął także zajęcia w Katedrze Skarbowości i Prawa Skarbowego Uniwersytetu Warszawskiego.

W roku 1947 został profesorem Uniwersytetu Warszawskiego.

Profesor Jerzy Lubowicki od roku 1948 był członkiem Międzynarodowego Instytutu Finansów Publicznych, również członkiem zwyczajnym Towarzystwa Naukowego Warszawskiego i od roku 1951 Towarzystwa Naukowego Łódzkiego. Przez szereg lat pełnił funkcję przewodniczącego Rady Naukowej przy Ministerstwie Finansów.

Twórczość naukowa profesora była wielokierunkowa. Opublikował szereg skryptów i pomocy naukowych m. in. *Nauka skarbowości i prawa skarbowego*, opracowanie pt. *Ewolucja podstaw ustrojowych finansów komunalnych*. W zakresie podatków na czoło wysuwa się praca: *Polityka podatkowa w Polsce Ludowej*. Dwie następne prace z tej dziedziny to: *Podatek od wynagrodzeń* oraz *Opodatkowanie od wynagrodzeń w ustroju socjalistycznym*. Nadto prof. Lubowicki przetłumaczył prace radzieckie: *Finanse radzieckie w pierwszej fazie rozwoju*, *Dochody państwowe ZSRR*, *Zysk i podatek obrotowy*.

Prof. Jerzy Lubowicki zmarł 5 czerwca 1964 r. w Warszawie.

Był wielokrotnie odznaczany m. in. otrzymał Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski, Złoty Krzyż Zasługi, Medal Dziesięciolecia Polski Ludowej, a pośmiertnie Rada Państwa nadała Mu Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski.

Materiały Jerzego Lubowickiego o rozmiarach około 0,80 mb. zostały nabyte przez Archiwum PAN w 1966 r. od żony, Władysławy Lubowickiej. Akta przejęte w stanie dobrym, lecz z przewagą materiałów luźnych i rozsypu.

W chwili zakupu spuścizna była częściowo posegregowana i usystematyzowana według układu nadanego przez twórcę spuścizny i inne osoby upoważnione. Większość materiałów znajdowała się w teczkach. W trakcie prac porządkowo-inwentaryzacyjnych zachowano, w miarę możliwości dawny układ, wprowadzając tylko zmiany i uzupełnienia niezbędne dla większej przejrzystości inwentarza.

Całość spuścizny podzielona jest na VI grup: I. Materiały twórczości naukowej; II. Materiały działalności dydaktycznej i urzędowej; III. Materiały biograficzne; IV. Korespondencja; V. Materiały o twórcy zespołu; VI. Materiały osób obcych.

Grupę I stanowią prace naukowe, którym nadano układ rzeczowo-chronologiczny. Poświęcone są one m. in. zagadnieniom: podatku gruntowego w Polsce, polskiego prawa finansowego jak np. *Zagadnienia polskiego prawa finansowego* (j.a. 3, 4, 5), *Finanse Polski Ludowej (1944 – 1960)* (j.a. 6).

Artykuły i referaty ułożone są w porządku chronologicznym i poświęcone są: zasadom budżetowym, planowaniu budżetu oraz planowaniu ekonomicznemu w gospodarce socjalistycznej. Znajdują się tu również artykuły drukowane w czasopiśmie zagranicznych.

Materiały warsztatowe to notatki dotyczące zagadnień historycznych, statystyki oraz wybranych źródeł w zakresie systemu finansowego przedsiębiorstw uspołecznionych.

Grupę II tworzą materiały działalności dydaktycznej i urzędowej. Znaczna jej część to akty normatywne, a w dalszej kolejności wykaz materiałów źródłowych z dziedziny prawa finansowego.

Grupa III składa się z materiałów biograficznych twórcy spuścizny. Wymienić tu należy autobiografię, bibliografię prac publikowanych (j. 57), dyplom, świadectwo szkolne, nominacje, legitymacje, zaświadczenia, zaproszenia, fotografie.

Grupę IV obejmuje korespondencja wychodząca i wpływająca, ułożona alfabetycznie według nadawców. Nazwiska i daty listów uwidocznione są w załączonych do inwentarza aneksach.

W grupie V materiałów o twórcy spuścizny umieszczono: wspomnienia, nekrologi oraz kondolencje E. Kwiatkowskiego nadesłane po śmierci J. Lubowickiego do jego żony.

Całość spuścizny zamyka grupa VI zawierająca prace naukowe osób obcych, dotyczące zagadnień prawa finansowego. Nazwiska autorów i tytuły prac odzwierciedlone są w aneksie. Inwentarz uzupełniają trzy aneksy.

Spuścizna Jerzego Lubowickiego została uporządkowana w 1979 r. przez słuchaczki Policealnego Studium Ekonomicznego Nr 2 w Warszawie, specjalność – archiwistyka – M. Chojecką, M. Ludwichowską i J. Sarnecką.

Materiały J. Lubowickiego opatrzone zostały w Archiwum PAN sygnaturą III – 158.

Źródła i bibliografia

1. Materiały Jerzego Lubowickiego Archiwum PAN, sygn.III-158, j.a. 55, 56, 57, 61
2. Wielka Encyklopedia Powszechna PWN Warszawa 1965, tom VI, s. 632
3. Gajłowa N.: *Jerzy Lubowicki (1898 – 1964)* „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Łódzkiego” seria I zeszyt 42, Łódź 1965, s. 167 – 171.
4. Notatka biograficzna w: „Prawo i Życie” 5.VI.1964 Nr 14, s. 2.

PRZEGLĄD ZAWARTOŚCI INWENTARZA

Pozycja inwentarza

I. Materiały twórczości naukowej	1 – 47
A. Prace naukowe, skrypt	1 – 16
B. Artykuły, referaty	17 – 43
C. Materiały warsztatowe	44 – 47
II. Materiały działalności urzędowej i dydaktycznej	48 – 54
III. Materiały biograficzne	55 – 57
IV. Korespondencja	58 – 59
V. Materiały o twórcy zespołu	60 – 62
VI. Materiały osób obcych	63

I. MATERIAŁY TWÓRCZOŚCI NAUKOWEJ

A. Prace naukowe, skrypt

1. *Ustrój budżetowy ZSRR*

- Praca, cz. I, II, III
1950, rkp., masz., l., k. 476
2. Jw.
Praca, cz. IV, V
1950, rkp., masz., l., k. 170
3. *Zagadnienia polskiego prawa finansowego*
Praca zbiorowa pod red. J. L., T. I, cz. I i II
1951, rkp., masz., l., k. 316
4. Jw.
Praca zbiorowa pod red. J. L., T. I cz. III
1951, rkp., masz., l., k. 233
5. Jw.
Praca zbiorowa pod red. J. L., T. II cz. IV i V
1951, rkp., masz., l., k. 379
6. *Finanse Polski Ludowej (1944 – 1960)*
Praca
1964, masz., l., k. 350
7. *Podatek gruntowy (zarys historyczny w świetle przepisów ustawodawczych) oraz zestawienie przepisów podatkowych*
Praca
B.d., masz., l., k. 133
8. *Podatek gruntowy w krajach Demokracji Ludowej*
Praca
B. d., rkp., masz., l., k. 402
9. *Podatek gruntowy w krajach kapitalistycznych*
Praca
B. d., rkp., masz., l., k. 228
10. *Prawo finansowe oraz charakter budżetu państwowego.*
Fragment pracy
1953, rkp., masz., l., k. 88
11. *Rozwój i zasady opodatkowania rolnictwa.*
Fragment pracy
1960, masz., l., k. 94
12. *Historia skarbowości w Polsce.*
Fragment pracy – wypisy z literatury
B. d., rkp., masz., l., k. 217
13. *Nowa struktura finansów państwowych.*
Fragment pracy

B. d., rkp., masz., l., k. 35

14. *Zagadnienia wstępne – uspołecznienie środków produkcji jako podstawa ekonomiczna ustroju socjalistycznego planowania gospodarczego.*

Fragment pracy.

B. d., rkp., masz., l., k. 45

15. *Słownik rosyjsko – polski dotyczący terminów ekonomicznych*

Fragment pracy

B. d., masz., l., k. 160

16. *Polityka finansowa Polski Ludowej w okresie X - lecia.*

Skrypt

B. d., masz., l., k. 81

B. Artykuły, referaty

17. *Rachunkowość państwowa*

Artykuł

1949, masz., l., k. 22

18. *Upaństwowianie banków*

Artykuł

1949, masz., l., k. 9

19. *Podatek gruntowy*

Artykuł

1950, masz., l., k. 7

20. *Podatek gruntowy w świetle obowiązujących przepisów*

Artykuł

1950, masz., l., k. 36

21. *Wyniki badań w zakresie obciążenia podatkiem gruntowym*

Artykuł

1955, masz., l., k. 6

22. *Rozwój konstrukcji podatku gruntowego*

Artykuł

1955, masz., l., k. 21

23. *Podatek gruntowy w Polsce*

Artykuł

1956, masz., l., k. 9

24. *Organizacja skarbowych organów*

Artykuł

1957, masz., l., k. 7

25. *Impôts sur les transactions et transmissions en Pologne*

Artykuł

- 1957, masz., j. franc., l., k. 30
26. *Die Lohnsteuer im Sozialismus*
Artykuł
1957, masz., j. niem., l., k. 11
27. *Rozwój zasad finansowania inwestycji w Polsce*
Artykuł
1960, masz., l., k. 18
28. *Bodžetnoje planirovanija socjalisticeskogo narodnogo chozjajstva*
Artykuł i tezy
1960, rkp., masz., j. ros., l., k. 26
29. *Planowanie budżetowe w ramach planowania ekonomicznego*
Artykuł
1962, masz., k. 167
30. *Wydatki*
Artykuł
1963, rkp., masz., l., k. 15
31. *Le développement du taux des impôts en Pologne Populaire*
Artykuł
1964, rkp., masz., j. franc., l., k. 42
32. *Budżet i zasady budżetowe*
Artykuł
1964, masz., l., k. 62
33. *Pojęcie budżetu w literaturze polskiej i zagranicznej*
Artykuł
B.d., rkp., masz., l., k. 6
34. *Obowiązek społecznego oszczędzania*
Artykuł
B.d., masz., l., k. 4
35. *Świadczenia rzeczowe*
Artykuł
B.d., rkp., masz., l., k. 14
36. *Wstępna analiza wyników badań gospodarstw chłopskich przeprowadzonych przez GUS*
Artykuł
B.d., rkp., masz., l., k. 25
37. *Uzasadnienie projektu reformy podatku gruntowego*
Artykuł
B.d., masz., l., k. 16

38. *L'adoption technique des budgets aux fonctions économique*
Artykuł
B.d., masz., j. franc., l., k. 19
39. *Polityka podatkowa na wsi w latach 1944- 1954*
Fragment artykułu
B.d., masz., l., k. 71
40. *Dziesięciolecie systemu finansowego Polski Ludowej*
Referat
1951, masz., l., k. 5
41. *Jak wpływa plan gospodarczy na budżet*
Referat
1961, 2 masz., l., k. 20
42. *Planowanie budżetowe w systemie planowania gospodarczego w Polsce*
Referat i tezy
B.d., masz., l., k. 6
43. *Rola, rozwój i znaczenie Międzynarodowego Instytutu Finansów Publicznych*
Referat
B.d., masz., l., k. 5

C. Materiały warsztatowe

44. Planowanie
Notatki, wypisy z literatury ekonomicznej
B.d., rkp., l., k. 140
45. Prawo finansowe
Wypisy z literatury, wycinki prasowe
1952, masz., l., k. 217
46. Notatki i wypisy z literatury
B.d., masz., l., k. 15
47. Dane statystyczne dotyczące gospodarstw indywidualnych i uspołecznionych
B.d., masz., l., k. 31

II. MATERIAŁY DZIAŁALNOŚCI URZĘDOWEJ I DYDAKTYCZNEJ

48. Uchwały, zarządzenia, rozporządzenia dotyczące obiegu pieniężnego w gospodarce uspołecznionej i indywidualnej
Akty normatywne
1947 – 1960, masz., l., k. 226
49. Uniwersytet Warszawski, Wydział Prawa
Wykaz materiałów źródłowych z dziedziny prawa finansowego. Plan seminarium dotyczący zagadnień prawa finansowego

1958, b.d., masz., l., k. 6

50. Ministerstwo Finansów; Rada Naukowa
Notatki z posiedzenia
1960, masz., l., k. 5
51. Polskie Towarzystwo Ekonomiczne
Materiały
1954, powiel., l., k. 4
52. Związek Spółdzielni Oszczędnościowo-Pożyczkowej
Informacja w sprawie działalności tej spółdzielni
1961, masz., l., k. 6
53. Wyrok sądu polubownego między firmą D/W Wł. Mazurkiewicza w Gdyni
a Centralnym Zarządem Państwowego Przemysłu Konserwowego w Warszawie
1955, masz., l., k. 9
54. Metodyka ujmowania i liczenia realnych dochodów ludności chłopskiej
Tezy
B. d., powiel., l., k. 11

III. MATERIAŁY BIOGRAFICZNE

55. Autobiografia, akt urodzenia, ankieta personalna, zdjęcia 6 sztuk
1955, masz., l., k. 13, fot. 6
56. Dyplom, świadectwo szkolne, nominacje, legitymacje, zaświadczenia, zaproszenia
1917 – 1957, masz., l., k. 54
57. Bibliografia prac opublikowanych oraz umowa wydawnicza
1958– 1960, masz., l., k. 4

IV. KORESPONDENCJA

58. Dziekan Wydziału Prawa Uniwersytetu Warszawskiego 1958 – 1964, l. 2
Suomi Puda Thdistys 1960, l. 1
Towarzystwo Polsko-Fińskie w Helsinkach
Korespondencja wychodząca
1947 – 1964, masz., l., k. 4
59. Osoby i instytucje B-W
Korespondencja wpływająca
1958– 1964, masz., l., k. 32, zob. aneks 1

V. MATERIAŁY O TWÓRCY ZESPOŁU

60. L. Kurowski i J. L. pt. *Prawo finansowe w okresie X-lecia Polski Ludowej*.
Recenzja pracy, Koreferat E. Taylor w sprawie habilitacji J. L.
1945 – 1954, masz., l., k. 10

61. Opinia E. Kwiatkowskiego. Gajłowa N. – *Kronika J. Lubowickiego 1898 – 1964*.
Nekrologi
1947 – 1964, masz., druk, l., sz., k. 16
62. Kondolencje E. Kwiatkowskiego dla Władysławy Lubowickiej
1964, masz., kopia, l., k. 1

VI. MATERIAŁY OSÓB OBCYCH

63. Prace naukowe
1954 – 1963, masz., l., j. ang., pol., k. 387, zob. aneks 2

ANEKS 1

- J. 59. Osoby i instytucje B-W
Bigo Tadeusz	1953, l. 1
Centralna Komisja Kwalifikacyjna dla pracowników nauki	1954, l. 1
Kaczorowski H. M.	1947, l. 1
Karpiński Wojciech	1961, l. 1
Kiryuoń Laun	1960, l. 1
Miejskie Przedsiębiorstwo Autobusowe	1964, l. 1
Ministerstwo Finansów	1950 – 1963, l. 6
Ministerie von Financien	1960, l. 1
„Myśl Gospodarcza”	1957, l. 2
PAN Komitet Nauk Prawnych	1953, l. 1
Statens Jordbruksnämna Stockholm	B. d., l. 1
Uniwersytet w Lublinie	1960, l. 1
Uniwersytet Warszawski	1963, l. 1
Wacek	B.d., l. 1

ANEKS 2

- J. 63. Prace naukowe
1. *Akumulacja finansowa w latach 1954 – 1960*
 2. Stanisław Czulowski, Adam Nowak, *Państwowe kredyty zagraniczne*
 3. Jan Jankowski, *Finansowanie rolnictwa*
 4. *The Taxation of Farmers in Finland*
 5. *Taxation of Agrikulture and Farm Forestry in Finland*
 6. *Budżet a narodowy plan gospodarczy*
 7. Witold Kieżun, *Bank a przedsiębiorstwo*
 8. J. Dziedzicka, *Założenia gospodarcze powojennej reformy podatkowej*
 9. Zdzisław Fedorowicz, *Tezy referatu*
 10. Edward Montalbetti, *Wyniki finansowe, podział nadwyżek oraz tworzenie i lokowanie funduszy ubezpieczeniowych*
 11. *Organizacja polityki dewizowej w okresie XV-lecia PRL*
 12. *Polityka dewizowa Polski Ludowej*
 13. Zdzisław Fedorowicz, *Planowanie budżetowe w systemie planowania gospodarczego w Polsce*
 14. *The Tax System of URUGUAY*
 15. *Plan finansowy*

